

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 53.

V Ljubljani, v soboto 8. oktobra 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Politiška muzika.

Od zadnje sobote je precej potitiških novic, ki pa vse kažejo le na to, da stojimo v znamenju splošne zmede. Reden politički koncert se še precej časa ne bo pričel. Do sedaj ne čujemo še nobenega ubranega akorda. Samo pripravljanje in uglaševanje, da bolé ušesa in se burijo živci. Disharmonija, šum, pokanje strun!

Za nas je vzlasti to znamenito, da so prošli teden počile vse strune poglavitnemu političkemu muzikantu — liberalnemu veleposestvu. Bärnreither je odjahal z ministrske jahalnice; Schwegel se je pri desnici in vladi s svojim predlogom in govorom osmešil. Ta Schwegel, ki so ga njegov oče klicali za Jožeta in ki se je kot gojenec slovenskega duhovskega Alojzijevešča pisal za Žvegeljina, je namreč sedaj voditelj — liberalnih veleposestnikov. Bog jim pomagaj!

Ti možje — izrodek naših Auerspergov, Beustov itd. so do najnovejšega časa imeli največji vpliv na našo državo. V najvišjih krogih so jih imeli za branitelje lojalnosti in patriotizma. V njihovem smislu so se sestavljali ministrski kabineti, po njihovih piščalkah je plesala avstrijska uprava. Menda nas ne zaplenijo, če izdamo javno tajnost, da so vsi vladni regimenti tudi v slovenskih deželah služili idejam, ki jih zastopa ta liberalna gospodarska četa in jim še služijo. Gospod Hein, ki so sedaj na Kranjskem za deželnega predsednika, ne bodo kaj oporekali ti resnici. Vse, kar se godi pri nas, vzlasti v našem deželnem zboru, nam spričuje, da kranjski regiment zasluži v smislu ustavovernega plemstva — sijajno priznanje. Kmalu bo prazno mesto cesarskega namestnika v Gradcu. Dogovorjeno je že bilo, da se pri nameščenju tega mesta dejanski pokaže to priznanje. Morda pa pride vendarle drugače. Upajmo, da je štajarskim Slovincem usojena milejši bodočnost.

K temu nas upravičuje vesela vest, da so na političkem godalu liberalnih veleposestnikov potrgane vse strune. Upajmo, da za vedno. Če se to naše upanje vresniči, potem smemo reči,

da je dogodek zadnjega tedna, ko se je vsprejel Bärnreitherjev odstop in ko je grof Thun dobil najvišje pooblaščenje popolno se združiti z desnico, za našo avstrijsko politiko neizmerne važnosti. Dolžnost naših poslancev je, da izrabijo ta dogodek in da vzlasti zahtevajo, naj se dosledno posledice v upravi naših dežel brezpogojno izvrše. Doigrala je liberalna plemiška stranka v najvišjih krogih, doigrala v zbornici, doigrati mora tudi v upravi. Neprikrito hvaležnost bomo ohranili gospodu Schweglu, če tudi v tem slučaju izkaže staroznano izkušeno lastnost, ki je lastna vsem uskokom: — omazati vse, česar se lotijo.

A izrabljanje tega dogodka ne sme biti smešno. In smešno je, če po nemških listih krožijo vesti, da zahtevajo naši poslanci svojega južno-slovenskega ministra brez portfelja. Kolikor smo se poučili o ti stvari, ni pičice resnice na nji in brezvestni žurnalisti, ki tudi sicer često v službi osebnih spletk jemljejo dobro ime naši delegaciji, so jedino sami odgovorni za to budalost, ki ni častna za naše poslance, in je h krati napad na dr. Ferjančiča in Berkso, ki se imenujeta kot kandidata.

Tudi časniške vesti o Povšetu v zvezi s kmetijskim ministerstvom, katerega vodstvo naj baje prevzame, niso bile srečne. Take stvari je treba pozneje olravnati v javnosti. Kdor pozna občutljivost višjih krogov, ve, da se tako nič ne doseže. Sploh pa kura, ki kokodajska, predno je znesla, ni veliko vredna.

Jasno je vsakemu, da bi bilo res dobro in vrlo častno, če vstopi kak slovenski poslanec v kabinet. A vendar ne smemo v tem oziru biti preveč pohlepni.

Za kaj se pa gre sedaj? Ali morda v prvi vrsti za to, da se ravnopravnost izvede, ali da se gospodarske zadeve v državi izboljšajo, ali da se škodljivi vpliv zunanje politike odstrani? O tem ni niti besede. Gre se samo za pogodbo z Ogersko. Zanj potrebuje vlada večino. In to večino sedaj kupuje. Načelnega je ubogo malo pri vseh teh spletkah in zato smatramo za svojo sveto dolžnost, da z vso odločnostjo svarimo

naše poslance, naj pazijo pri ti kupčiji, da ne oškodujejo slovenskega naroda in sebe.

Pomniti moramo, da je dualizem sam na sebi sklenjen nam Slovanom v škodo, da naravnost naperjen proti nam. Vtrjevanje dualizma je torej Slovanu izredno kočljiva stvar. Samo v tem slučaju, če se dobi popolno gotove garancije, da se korenito izpodbije sedanji vladni sistem in s tem pripravi pot krepkejšemu nastopu nasproti Ogrom, če se poleg tega da na narodnem in gospodarskem polju našemu narodu popolno zadostilo, potem sodimo, da so naši poslanci prosti v svojem postopanju. Do sedaj jih pa veže poštenje in ljudska volja k uporabi proti vladi in vzlasti proti nagodbenim predlogom.

„Slov. Naroda“ politiki so v tem oziru pokazali le svojo predrznost v popolni nevednosti, ko so trdili, da slovenski poslanci lahko glasujejo za nagodbo, ker so naše dežele pasivne. Ta zadnji stavek je v ti zvezi, v kateri stoji, navadna budalost.

Dežele so pasivne — denimo, da je to res, dasi je dokaz o tem nemogoč. Vprašujemo pa: „Ali bodo pa dežele plačevale povišane indirektno davke? Plačevali jih bodo posamniki, ki vkljub vsi deželni pasivnosti i pri nas rabijo sladkor in petrolej, pijo žganje in pivo?“

Vrh tega bodo pa ravno naše dežele ogromno oškodovane, ker ne bodo smele več pobirati naklade na žganje in pivo. Država bo sicer v nekoliko odškodovala dežele s tem, da bo 10½ milijonov gld. med nje razdelila. A ravno slovenske dežele bodo razven Koroške pri tem vse tepene. Kranjski se obeta 303.000 gld. na leto, dasi ima sedaj blizu 500.000 gld. dohodkov od obojne naklade. To se pravi: do 200.000 gld. bo treba deželi iskati drugje. In vrh tega bodo naši ljudje plačevali dražje sladkor in petrolej. Zvišane deželne doklade in večji indirektni državni davki bodo nujna posledica. Kako more torej kranjski list pisati tako, kot piše „Narod“?

Zadnjič smo zapisali, da „Slov. Narod“ nima v naši politiki nobene odločilne besede več. Nismo si mislili, da bo tako kmalu naša slovenska državnozborna delegacija tako rekoč uradno potrdila to trditev. V seji dne 5. t. m.

Pesem cesarice Elizabete.

Da je vzvišeno bitje, kakor je bila cesarica Elizabeta, imelo tudi poetiško dušo, gotovo ne bo nikogar iznenadilo. Pravi se, da je marsikatero nežno in lepo pesnico napisala, ki še ni zagledala belega dne. Ena sama pesem, v podobni molitvice, je dozda postala znana in se je vsled svoje ljubkosti obče priljubila. Dala jo je ranjka cesarica tiskati in postaviti na vznožje neke podobe Matere božje na Janigerju blizu Išla. Original se glasi:

„O, breite Deine Arme aus,
Maria, die wir grüssen!
Leg' schützend sie auf dieses Haus
Im Thal zu Deinen Füßen!
O segne dieses kleine Nest!
Mag rings der Sturm auch wüthen,
In Deinem Schutze steht es fest,
Voll Gnaden wirst Du's hüten!“

Na slovenščino preložena se ta pesem glasi tako:

Oj, mlostočno razpni rokó,
Marija, ti česčéna!

Na hiš'co v bran položi jo,
Ki v dolu je zgrajéna!
Oj blagoslovi gnezdo to!
Naj burja križem hruje,
Pod krilom Tvojim stalo bo,
Moč Tvoja je varuje!

Paulina Pajkova.

Prevzvišenemu knezoškofu Antonu Bonaventuri ob Njegovem prihodu na Dolenjsko.

Med nas si prišel, svetli knez,
Ti knez mirú, Ti naša dika,
Da še utrdiš tesno vez,
Ki spaja z ljudstvom Te, vladika.
Na tla si stopil ravna, plodna,
Bogata žita, vinorodna.
Pač že požet je njive plod,
Brez cvetja, sadja že so vrtili,
A prazen še je v kleti sod
In grozd se debeli na trti.
Pač solnce ni pripekalo —
Oblačni dnevi in megleni

Oznanjajo, da smo v jeseni —
A vendar je poklekalo
To ljudstvo, Bogu, Tebi zvesto
Na mokra tla, na blatno cesto.
In razprostiral si rokó
In narod Svoj si blagoslavljal,
Prijazno vsacega pozdravljaj,
Pridobil vsako si srce.
Kako poslušal vsak je pazno,
Ko z lece si govoril nam
Razvneto, resno, a prijazno.
Privedli smo Ti v Božji hram
Otroke, da jim podeliš
Duhá, ki v rajski večni slavi
Z Očetom, Sinom Bog je pravi;
Da mlada srca okrepiš
Za boje hude tega žitja,
Ki jih bijó človeška bitja.
In vprvič v srca je otrok
Prišel Gospod iz Tvojih rok.
Pač tega dne bo deca nežna
Spominjala se mnogokrat,
Na Té bo mislila hvaležna,

je vitez Berks v imenu slov. kršč. narodne zveze obsodil pisavo „Slov. Naroda“ in protestoval proti nji. Zato prosimo še jedenkrat gospode pri „Slov. Narodu“, naj si brez ovinkov zapišejo za uho, kar smo jim zadnjič svetovali. Dobro bo zanje in za slovenski svet.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Izid glasovanja pretekli petek kaže še danes v zbornici svoje posledice. Mladočehi, ki so zakrivali poraz desnici, — oziroma skupina onih 17 državnih poslancev iz mladočeskega kluba, ki so brezvestno prezgodaj zapustili zbornico, imajo v desnici slabo stališče. Govori se, da se misli eni ali drugi zaradi tega poslanstvu opovedati.

Četrta seja dne 3. oktobra je zbrala zopet polnoštevilno poslance, le goriški poslanec grof Coronini je vedno še odsoten in zastopa svoje volilce v Gorici. Začetkoma se je prijavi predsednik izid volitve v kvotno deputacijo. Voljeni so poslanci: pl. Dipauli, vitez Jaworski, Povše, pl. Švegel, dr. Steinvender, dr. Föft, Janda, dr. Menger, grof Karol Makso Zedwitz in David pl. Abrahamovicz. Z Madjari se bodo posvetovali prihodnji ponedeljek. Pričela se je potem razprava o Šveglovem predlogu, da naj se nagodba z Ogersko parlamentarno razpravlja. Pritrdila je ogromna večina zbora. Le obstrukcija se je protivila temu predlogu in je hotela preje rešiti jezikovno vprašanje.

Posl. Türk je napadal veleposestnike in Švegla ter vse druge stranke ter končal s povdarkom, da bo moralo ministerstvo, ako hoče nagodbe po predlogu dognati, glasove z izdatnimi koncesijami v škodo Nemcev kupiti.

Posl. Kaiser je govoril istotako proti Šveglovemu predlogu, a zbornica je sklenila z 202 glasovi proti 32, da je prestopiti na prvo branje nagodbenih predlogov, in s tem korakom nastalo je stališče ministerstva, ki je nameravalo usiliti nagodbe pod zaščito § 14, predručeno. Ono mora iskati zanesljive večine, ki jej pomaga pri težavnem delu, in baš ta okolščina prisilila je vlado, oziroma nje reprezentanta grofa Thuna, da se je približal desnici in da pozna že Slovence. V nagodbeni debati je nastopil kot prvi govornik socijalni demokrat Verkauf, ki je izjavil, da bo njegova stranka le pravičnim nagodbam pritrdila.

Finančni minister dr. Kaizl prevzel je potem težko nalogo predložene nagodbe z Ogersko, katere ves svet obsoja, pred zbornico zagovarjati. To delo se mu je le slabo posrečilo. Po uvodu govora, v katerem je zavračal razne rekriminacije, priznal je govornik kar očitno, da je stališče Ogerske glede nagodb ugodneje in pel slavo Ogerski rekoč, da tamkaj vlada nima tolikanj težkoč, kakor v Avstriji, in da se je Ogerska, ko se jej je posrečilo odcepiti se od težkoč centralizma, nenavadno hitro razvila. Avstrijska ima le staro industrijo na-

sproti brzo vspenjajoči se Ogerski, o kateri se mora dosledno domnevati, da se bo gospodarsko popolnoma razvila. V tej smeri nadaljeval je minister dr. Kaizl svoj govor, poslušalci so lahko mislili, da jim govori ogerski minister. Avstrijski minister zagovarja Ogersko in jej poje slavo, to je res nekaj nenavadnega! Nadalje je zagovarjal govornik, da stoji vlada na stališču, da se mora kvota za Avstrijo znižati, da pa vlada tudi ni proti temu, ako se glede piva in žganja predlagana užitnina zniža. To je pa seveda tudi edina koncesija, katero namerava vlada privoliti, in zaradi tega je sveta dolžnost naših poslancev, da uvažujejo resno in odločno položaj. Še imajo proste roke, naj jih ne zapelje niti lepa beseda niti prazna obljuba, — edino le dejanjem naj verjamejo!

Proti nagodbenim predlogom oglasilo se je 41 govornikov, in vodja desnice vitez Javorski je potem kot govornik desnice javno izrekel, da zahteva desnica parlamentarno rešitev nagodb, katere spozna za sposobne, da se o njih razpravlja. Desnica hoče vlado pri tem delu podpirati. Izjava ministerskega predsednika, da se opira na desnico, in izrek vodje desnice, kaže, da se snuje tukaj tesna zveza.

V 5. sejah dne 4. in 5. oktobra je nastopil prvi govornik posl. Kaiser. Očital je Mladočehom, da se odlikujejo po mešetarski politiki, in posvetil tudi Slovencem prav kakor zaslužio. Omenil je, da so si Slovenci glede nagodbe z Ogersko lahkotno postopanje privoščili. Del slovenskih poslancev je za nagodbe, drugi pa proti njim. Potem je navajal oni epohalni članek „Slovenskega Naroda“, v katerem svetuje slovenskim poslancem, naj glasujejo za nagodbe, saj škodo od nagodb bodo imele le bogate dežele, kakor Češka in Moravska ne pa revna Kranjska. — Ta nemoralni izrek, — kakersnega zamore pač samo list zagrešiti, ki stoji na moralni stopinji „Sl. Naroda“, — sramotil je javno v zbornici Kranjsko in navzoče slovenske poslance. Bil je za iste mučen položaj, kateremu je koncem seje duška dal štajarski poslanec vitez Berks. Povdarjal je, da slovenski poslanci odločno odklanjajo insinucijo, kakor da bi bili v kaki zvezi s „Sl. Narodom“ ter da obsojajo tako pisavo. Živo odobravanje vseh slovenskih skupin sledilo je tej izjavi, katero je tudi ognjevitno podpiral, in glede Dalmacije dokazujoč, da ne sprejema nikakih darov, temveč da je požrtvovalna, a zanesljiva zaščitnica Avstrije na meji, — dalmatinski poslanec Biankini.

Govorili so še proti nagodbam poslanci: Milesi, Menger, dr. Rozer, Schlesinger, dr. Lueger, Noske i. t. d. pobijaje nagodbe iz raznih stališč, in posebno povdarjajoč, da morajo prvo jezikovne naredbe rešiti se. Pozno zvečer sklenila se je debata o prvem branju nagodbe in to s 181 glasovi proti 149 glasovom levece.

V četrtek je bilo v zbornici končano prvo branje nagodbenih predlog. Glavni govornik proti poslanec Founir je napadel vlado in Slovene. Zbornica je vsprejela predlog poslanca Javorskega, naj se predloge odkažejo odseku 48 členov. Finančni minister je nato predložil predlog o zboljšanju plač državnih slug. Za predlog se je oglasilo 23 govornikov, 6 pa proti. Obstrukcionisti so hoteli, naj se njihovi „nujni“ predlogi takoj obravnavajo, kar se jim pa ni posrečilo. Pričela se je debata v predlogu finančnega ministra. Nemški kršč. socijalec Prohazka je obžaloval, da se v predlogu ne ozira na finančno stražo. Njegova stranka bode glasovala, da se predloga izroči posebnemu odseku. Popravljen predlog naj bode rešen še tekom meseca. Schönererju je bilo dolgčas, zato je zahteval, naj se šteje, koliko poslancev je v zbornici. Bilo je navzočih 153 poslancev. Nemški nacijonalec Eiselt je zabavljaj Dipauliju ter je bil mnenja, naj spremembe veljajo od 1. oktobra. Nemškemu liberalcu Schückerju ni bilo prav, da so bili nekateri uradniki pri trgovskem sodišču v Pragi o zvišanju plač obveščeni samo v češčini. Starostne doklade naj se dele po vsakem desetem službenem letu. Finančni minister Kaizl je dejal, da nova predloga zahteva 3,500.000 gld.,

dočim je bilo za prejšnjo potreba le 1,700.000 gld. Da se to pokrije, mora zbornica vladi dovoliti vire. (Klici: „Predložite borzni davek!“) Sprejel se je predlog posl. Pommerja, naj poseben odsek v 14 dneh poroča o predlogi.

Izvirni dopisi.

Iz Kranja 2. oktobra. Bližamo se koncu „prosvitljenega stoletja“, a še vedno traja boj, kateri je naperjen od pamtiveka proti aristokraciji in ž njo v zvezi stoječemu terorizmu. V davnih časih je človeštvo, ko se je jelo zavdati svojih naravnih pravic, nastopalo z vso eneržijo napram takim pogubonosnim elementom z devizo: doli s tlačanstvom, doli z neomejenim gospodstvom! In ti boji niso bili vedno brez uspeha. Demokrati dosegli so večkrat svoje pravice, kakoršne so njih nasprotniki vedno imeli, a usoda jim je ta edini znak jednopravnosti izbila iz rok in postali so zopet tlačani. To pa smo še danes. Ta polip — aristokracija — je, raztegnivši svoje egoistične sesalke, podjarmil do malega vse narode. — Posebno dobro pa je čutiti ta bič baš v naši kronovini.

Da pridemo tej patricijski ošabnosti vsaj nekoliko v okom, pojasnjevali in kritikovali smo v tem listu vse, kar je sedaj v našem mestu gospodujoča nam nasprotna aristokratska klika — ukrenila neprimerne, posebno pa ono, o čemur še ni prav nič ukrepala. (Tacega je pri nas veliko)! Naš namen je bil, spomniti občinski odbor njegove dolžnosti, katera ga veže napram vsem prebivalcem našega mesta, ter povedati, da mi čujemo. To se nam je zdelo ravno v tem času najbolj umestno, ker so na dnevnem redu zelo važna vprašanja, od katerih rešitve je odvisno, ali bode občina s precejšnjo svotico več ali manj obtežena. In kot meščanom-davkoplačevalcem nam ta pravica pristoja.

Na naša poročila vzbudil se je neki politični kalin, vzel iz mavhe svojo razbito flauto, ter zažvižgal v št. 225. „Slov. Naroda“ z zelo hripavim, sicer pa tremmolando voce, turobno jeremijado. Iz lagrimoso, prešel je zdaj v furioso, ker so ga baje prsti srbeli, zdaj zopet v nedosežno spirituoso (?) in zopet nasprotno. Mi smo pa, prevzeti teh opojnih glasov — ponižno upognili svoje glave in popadali na kolena. (?) — Toda, bodimo resni!

Vam gospod dopisnik, priznavamo virtuoznost v rovtarski olik, v poniževanju in praznem klepetanju. Rabili ste recept, kateri je baš sedaj v Slovencih največ v rabi, kateri je sicer pobalnski, a Vam je glavna stvar. Osobnost je edino Vaše orožje — dobro, da imate talent za to — a če tega izgubite, ste siromak. Obžalujemo, da učinek Vašega „načina“ ni bil pri nas isti, katerega ste želeli. Prav od srca smo se nasmejali. Priporočamo se, da nam v prihodnje še mnogokrat napravite tak „pustni torek“. Osobno Vas sicer ne poznamo, toda pisava članka in ta presneti „način“, nas spominja na nekega zaprašnega jurista. Mogoče je sicer tudi, da Vas ne moremo umeti, vsaj bi morali v našem taborju v resnici po Diogenovem načinu iskati takega človeka, kateri bi znal na tako prekrasen način vezati enake rovtarske otrobi. Prav, da „Narod“ ne prinaša destikrat Vašega duha otroke, vsaj bi mu to le pospešilo njegovo sušico. — Toda, gospod dopisnik, razložite nam, zakaj ste se oprijeli takoj na prvem mestu pokojnega Globočnika? Ali hočete morebitu stopiti na njegovo stran, da zakrijete svojo pritlikavost? Ali se morebitu bojite, — vsaj iz Vaše jezice je to razvidno — da bi Vas nekega lepega dne ne odnesla kaka sapica, ter završala z Vami čez drn in strn, da bi škrici Vaše suknjice daleč v stran odletavali? Le držite se krčevito svojega zavetišča, pregledjte vse kote, zdaj je čas, vsaj testament, katerega ste podpisali sami o sebi, utegne vendar le preudro držati.

Vzbudili smo se iz letargije. Naše spanje je trajalo res nekoliko predolgo, a vstali smo toliko jačji. Luskine, katere ste Vi slinili na oči vsakemu, komur ste le mogli, smo srečno odstranili in sedaj vidimo boljše kot kdaj po-

Ki jo imaš pristrčno rad, — — —
Med nas si prišel, svetli knez,
Ti knez mirú, Ti naša dika,
Da še utrdiš tesno vez,
Ki spaja z ljudstvom Te, vladika.
Da, ljudstvo s Tabo, z ljudstvom Ti!
To bodi nerazrušna zveza!
Kdor z zlobno roko vmes poseza,
Razdreti zvezo to želi,
Ta noče narodove sreče!
In narod v sveti jezi naj
Zakliče zdušno mu: Nazaj!
Ustavi naj se mu preteče,
In če le hoče vedne boje,
Naj pahne ga iz srede svoje!
Vladika blagi, svetli knez,
Ti bodi neprodiren jez,
Čez kateri sila si prepira
Napraviti ne more tira.
Ti nov, krepak si vzgôji zarod,
Ki šel bo složen, zdušen v boj
Za pravdo našo, naš obstoj,
In zmagal z geslom: „Bog in narod!“

Bogdan.

prej. Odrpli smo svoje skrhane pipe, kateri pa zamorejo bolje rezati, kot Vaše najboljše britve. Na straži smo!

Nikakor nečemo biti toliko osebni in ravnati po pravilu: klin s klinom. Toliko, kolikor smo dosedaj govorili, prišlo je iz same dobre volje, v katero ste nas spravili s svojim dopisom, kajti, manjka nam zle nakane, katera je za take lopovščine, kakoršne se nam očitajo od strani dopisnika, neobhodno potrebna. Dovolj bi bilo s tem, ako bi se Vi ne dotaknili tudi stvari, katere sem ne spadajo. Nesramna laž je n. pr., da smo mi nastopali proti pok. Globočniku, mej tem, ko se je on boril s smrtjo. On je bil takrat še čil, ko smo uprizorili agitacijo proti njemu, to pa le iz razloga, ker je bil ravno on tisti, kateri je zanesel med nas strankarstvo. Bolezen njegova je postala opasna še le v zadnjih trenutkih, med volitvami. Ko smo pa to zvedeli, smo lojalno odstopili od svojih mandatov v drugem razredu, dasiravno nam je bila večina osigurana. Naše vedenje v tem trenutku se je priznalo splošno kot taktno. — S posebnim veseljem se je pa g. dopisnik dotaknil projektiranega vodovoda, o katerej stroki je baje on najboljše podkovan. Kako rad škropi gnojnico iz svojega rezervarja po ljudeh, kateri trezno razmotrivajo velevažna uprašanja, vidi se iz njegovega spisa. — Resnici na ljubo dalje priznavamo, da je naš „najeti dopisnik“ popolnoma druga oseba, kot jo Vi mislite in katera mora po krivem nositi Vaša očitavanja. In dasi v resnici še mlad, ne šteje si v čast, pač pa v prijetno dolžnost, kakega diktatorja, kateri moli predaleč svoje slamnate rožičke, okrepati po prstih. Največ se pa spodtika nad našim dopisom, ker smo obč. odboru očitali, da ni povodom smrti cesarice postopal taktno. Naš dopis imenuje skrajno nesramnim, da je gola laž in da njemu (dopisniku) nedostaja besedi, kako bi označil to lopovščino. Cela zadeva se nam zdi presveta, da bi jo natančneje razmotrivali, toda, bodi nam le dovoljeno, pribiti na steno, da bi bila na mestu edino le izvanredna seja odborova, nikakor pa ne zadostuje, da je šel gosp. župan po svoji lastni inicijativi izražati sožalje; da so bili dalje oni grozno redki, katerim je bilo znano, da se imajo zbrati v soboto ob času pogreba premnule cesarice v župni cerkvi; da je bilo številce onih, kateri so prišli takrat v cerkev, skromno; da mi v resnici nismo bili navzoči, ker se nam to ni naznanilo, in da tudi nekaj obč. odbornikov ni imelo razobešenih žalnih znakov.

Studi se nam dalje odgovarjati na tendenciozno zavito poročilo Narodovca. Še to malce, kar smo tu pisali, je nepotrebno, kajti naša stranka brez tega dobro ve, komu nasproti da stoji. Gosp. dopisnik bi bolje ukrenil, ko bi svoj veliki (?) vpliv in nedosežno (?) inteligenco uporabil v mestnem zastopu, da se v prvi vrsti odpravi bujnocveteče starokopitstvo in da konečno tudi naše mesto času primerno napreduje. S tem bode dosegel lepše uspehe, kot z zlobnim napadanjem nasprotnikov, katerih bi sicer sploh ne bilo. Suum cuique!

Iz Kranjske Gore 2. oktobra. (Raznoterosti iz Gorenjske Doline.) Če tudi nekoliko pozno, vendar je vredno, da omenjate v svojem cenjenem listu napredek, ki ga je v naših planinah storila radovljiška podružnica slovenskega planinskega društva. Dne 11. septembra se je odprla pot k izviru naše Save. Večinoma se govori, da izvira Sava Podkorenem, a to je le deloma res, kajti Sava izvira na Ponci v romantični dolini „Planica“, kjer se pa kmalu zgubi v produ pod zemljo, in znova pride na dan v tako imenovanih „Zelencih“, ki se z železnične proge vidijo ravno ob koncu navadno suhe „Nadiže“. — Pot v Planico je iz Kranjske Gore ali iz Rateškega kolodvora skoro jednako dolga, od železnice noter je rudeče zaznamovana. Pred „hajto“ se obrne na desno in deska z napisom kaže novo stezo navzgor ob Ponci. V četrte ure stojiš mej skalovjem, kjer srebrnočista izvira Sava izpod pečine ter takoj pada čez skalovje. Za odmor je napravljena klop. Napisan je dan otvoritve s črkami S. P. D. Isti

dan je bila večja družba ondi; pevski zbor iz Kranjske Gore jo je zabaval, posebno je ugajala nova koračnica „Planinska.“ Za jednodneven izlet se priporoča hoja čez Malo Pišenico iz Kranjske Gore skozi rov mej Sračnikom in Vel. Slemenom, od koder se zagleda vis à vis Savin izvir in razgrne vsa Planica v kotu s čerastim Jalovcem. In potem na kolodvor v Rateče ali Kranjsko Goro. Priporočeno turistom za bodočo sezono.

Mali Šmaren je imela podružnica „sv. Cirila in Metoda Gorenjska Dolina“ svoj občni zbor, pri katerem se je potrdilo prejšnje načelstvo, znova pa bil voljen veleposestnik Miroslav Razinger. S tem shodom je bila združena tudi cesarska slavnost, bogoslovec Volc je v krepkem govoru pojasnil pomen 50letnice za vso Avstrijo, posebno za nas Slovence. Pevski zbor je pokazal, da se z združenimi močmi venderle da doseči lep uspeh. Tudi gmotno naša podružnica ni zadnja, odposlala je vodstvu 77 gld. 33 kr.; sicer pa bi bilo želeto, da bi se zanjo zanimali tudi drugod „po dolini“.

Nesreča nikoli ne počiva. Dne 24. sept. je stara ženica v Gozdu na skednju tako nesrečno pala, da si je razbila lobanjo in na mestu mrtva obležala. A isti večer je sodni sluga tudi padel ter nezavesten obležal, a rane na glavi vender niso nevarne.

Naš župan je začel tu li kozolce obračati. „Slovenec“ ga je 2. sept. nekoliko prijel radi požarne brambe. Na to se je dne 6. sept. župan oglasil s svojim podpisom v „Slov. Narodu“ dne 14. sept. Ker je uprav v tistem času afera Koblar-Gregorič vršela mej slovenskim svetom, mislil je, da mora i on osebo g. Koblarja prikriti v svoj duhoviti (!) zagovor i tako pokazati nanj, — ki so mu gotovo kranjskogorske zadeve toliko mari, kakor lanski sneg — in na njegovega prijatelja, kar bi bil po njegovem mnenju eden izmed tukajšnjih duhovnikov. A osmešil se je s to insinuacijo, ker dotični duhovni niso v nikaki zvezi z onim „Slovenčevim“ dopisom, kar bi bil lahko izvedel pri njega uredništvu, ako bi ne bil vse stvari prenesel na torišče „Slov. Naroda“. — Kako „vnet“ je pa za požarno brambo, pokazal je koj potem na Mali Šmaren, da je odredil vajo, ko je imela naša podružnica sv. Cirila in Metoda svoj zbor in cesarsko slavnost, pri kateri so bili navzoči itak vsi bolj zavedni občani — in se torej njegove vaje niso mogli vdeležiti. A propos, pravijo, da so se trije moške venderle z njim vežbali. In tako so se „zavedni oče, slovenski župan (!)“ zopet osmešili po sodbi vseh trezno mislečih ljudi.

Ob Sočinih bregovih. Izvirni dopis. Pri tolminskem okrajnem šolskem svetu je nekam vse narobe. Pravijo, da g. nadzornik V. Kumar kmalu zapusti Tolmin in se preseli zopet v Gorico. Kakor slišimo, predsedniku ni delal vsega po volji, zato misli vse pustiti. Škoda za moža, ker je bil jako stvaren in pravičen mož. Ko bi šola ne trpela, naj bi že bilo.

Za adjunkta v Tolmin je imenovan dr. Karol Šnider. Ta gospod je menda Tolmincem povsem neznan. Že po priimku sodeči moramo priznati, da je slovensko ime. Doma je iz slovenske župnije v Brdih, to je iz Lož (furlansko Louzan), kjer se nahaja podružnica slovenske župnije blizu italijanske meje. Oče in mati sta bila Slovenci. Oče je bil oskrbnik neke laške grajščine. Iz Lož je doma tudi prvi furlanski pesnik Pieri Zorutt. V isti hiši je menda rojen tudi novoimenovani gosp. adjunkt. Kakšnega mišljenja da je, dopisniku ni znano. Slovenski rodoljubi v Tolminu bodo že skrbeli, da ga potegnejo v svojo sredo. Mož je bil z mladih nog le v laškem ozračju. Lože so prav tik italijanske meje in blizu poljščenih Dolenj.

Visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo je ustanovilo službo potovalnega učitelja za kmetijstvo v tolm. političnem okraju. To mesto je dobil Milan Ivančič, dosedaj pomožni učitelj na slov. oddelku kmetijske šole. To je sicer dobro za okraj, ali ne smem opustiti opombe, da tudi novoimenovani potovalni učitelj ne bo mogel delati čudežev v tolminskem okraju in sploh nova služba ne bo mnogo izdala, ako bodo svetne in duhovne oblasti — zabranje-

vale učiteljem in duhovnikom, polena metale pod noge pri delu na gospodarskem polju. Delavni rodoljubi živijo v čudnih odnosih...

Zadnje zasedanje v našem deželnem zboru razburja duhove, ker je knezonadškof omogočil sklepčnost. Nekateri to opravičujejo, drugi pa ne. Ker so skoraj vsi Slovenci motreči položaj na jugu, postali neverni Tomaži, zato sumničijo goriškega nadpastirja, češ, z Italijani je v zvezi in v prihodnje bo tudi tako naredil. Nam se pa to zdi neverojetno, ker to bi bilo silno nevarno. Upamo, da se to ne bo več godilo.

Dne 6. nov. bo v Volčah slovesno umeščenje novega župnika Ant. Zarla.

Drugače pri nas vse pri starem. Posebnostij nimam, da bi pisal. Ako še omenim, da letina je po nekaterih krajih prav slaba, mislim, da sem za ta teden storil svojo dolžnost. Na svidenje!

Iz zlate Prage, dne 6. oktobra. Kristjanstvo je pokazalo vzgoji pot humaniteto. Vedno silnejši so v svetu kristjanskem pravice in vezi bratske ljubezni, vedno krepkeje se razvija v našem stoletju ljubezen k bližnjemu. Drevo filantropije — človekoljubja — je postalo mogočno. Zbiranje, vzgoja in oskrbovanje osirotelih otrok, varstvo zapuščenih, zanemarjenih in sprijenih, vzgojevanje otrok gluhonemih, slepih, slaboumnih itd., to so plemenite veje na bogato razraslem drevesu. — Najnaprednejše dežele in države evropske so za take plemenite namene jako mnogo storile. Nepričakovano velik je razvoj humanitnih zavodov za mladino v kulturno vedno napredujočih državah, odlikuje se tu posebno Švica, pa tudi Nemčija in Anglija. Zelo na slabem pa smo v tem oziru v Avstriji. Koliko krajev, mest itd. je pri nas, ki nimajo niti jednega podobnega zavoda. Največ je tu vzrok vlada sama. Posamezen narod ni vsemu kos. Le pogledjmo, kako je pri nas doma, pri Slovencih, narodni davek raste od leta do leta in vender se kaže, da še ne bode zadoščeno in skrbjeno tako hitro za vse potrebščine narodne, za katere bi se morala brigati naša država, ki tekmuje s sosednimi državami samo v vojaštvu. Slovenci imamo družbo sv. Cirila in Metoda. Čehi n. pr. pa tri podobna društva: Ustřední Matice Školská, Narodní Jednota Pošumavská in Severočeska, — vender je to še vse premalo z ozirom na velike potrebe. In drugi podobni zavodi? Sirotišnice imajo Čehi 44, primeroma malo, če pomislimo, da jih ima pol manjša Švica 60. Zelo malo se je storilo v naši državi za ohranitev zanemarljene mladine. Cela država ima le 10—12 takih zavodov, Nemčija čez 400 in Švica zopet čez 60 (!). — Prvi češki zavod za vzgojo zanemarljene mladine je založila Praga l. 1883 v Libni, ki je dosegel krasnih uspehov. Král. Vinohrady imajo malo okrajno vzgojevališče za 20 ljudi, jednako sta dva manjša zavoda za zanemarljene deklice v Lobči pri Kralupih in v Černovicah pri Taboru. Večji ustav je zopet napravilo mesto Praga poslednji čas v Řičanah za 80 deklic in 40 dečkov. Govorilo se je tudi, da deželni odbor ustanovi več podobnih zavodov v spomin na jubilejno leto — kakor je to storil pred 10 leti moravski in sleški. — Za gluho-neme je na Češkem 7 zavodov, v katerih dobi samo 27 % teh revčkov zavetišče, jednako je še premalo skrbjeno za slepe, 36 % teh dobi prostor v 3 ustavih. Za slaboumne je jeden sam zavod, katerega je ustanovilo privatno društvo sv. Ane l. 1871, ki se je lepo razvilo pod znanim češkim pedagogom K. St. Amerlingom. Mestni svet praški je ustanovil leta 1886. zavetišča (útluky), v katerih najdejo prostor otroci, kojih stariši ne morejo zanje skrbeti.

V zimski sezoni je na programu v Narod. gledališču več novih stvari. Božena V. Kunětická je n. pr. napisala dramo Neznámá pevnina, igrala se bode tudi od E. Rostanda, Cyraxo de Bergerac, Zeyrovi Bratřč, Ladeckega Bez lásky, Stroupežnického Vojtěch Žák, výtečník; — Jan Vrchlickega Dalibor; — poljsko dramo v 4 dejanjih Martin Luba, od Sewera Macieyówskega, je prestavil Adolf Černý ter se je igrala vže parkrat z velikim uspehom. Igralo se bo še: Rovetty, Bezctní, Sardou, Pamela, Shakespeare, Jak se vám líbē — in še drugih več ali manj

vže znanih stvari. — Znani češki skladatelj Čelansky Lud. Vítězslav je postal kapelnik deželne gledališča v Zagrebu.

Češka podružnica slovenskega planinskega društva je izdala ravnokar 3. številko Alpskega Věstnika z jako bogato vsebino, ki more zadovoljiti zahtevam najhujših turistov. V soboto (8. t. m.) pa priredé v dvoranah dež. banke — prvi letošnji zabavno-poučni večer. Prof. dr. Chodounský, predsednik podružnice, bo predaval o slovanskih planinah, K. Hofmeister in g. slikar Germ, pa bota skrbela za potrebno zabavo z igranjem na klavir in petjem.

Ker je dr. Slavik (Mladoček) odložil svoj mandat za Henrihovi Gradec, izvolili so zaupniki mladočeške stranke njegovim naslednikom Staročeha dr. Naxera. Sedaj naj pa še kdo ugovarja, da se onemu ne mešajo pojmi, ki pravi da sta Mlado in Staročeh mož in žena, to je, jedno. — Wolfovski kultus se širi: v Trutnovi je bil nedavno krščen nemšk otrok na ime: Carl Herrmann Wolf!

Plan za regulacijo in plavnost reke Morave je potrjen. Vse bo veljalo 8 milijonov goldinarjev. Ne misli pa, dragi čitatelj, da začenja regulacija kje pri Olomucu, Kojetinu, Kromerizu i. t. d. — o ne — še le pri Rohatcu k Rožunu, tako da Čehi od tega nimajo ničesar, pač pa — Ogri in Nemci. Radi nas imajo, kaj ne! —šc—

Politiški pregled.

Dipaulija, vodja nemške katoliške ljudske stranke in poslanca pete skupine drugega volilnega okraja na Tirolskem, je cesar 6. t. m. imenoval trgovskim ministrom namesto Bärnreitherja. Glede ostalih sprememb v ministerstvu se čuje, da se izvrše tedaj, kadar bi kak minister nasprotoval zahtevam desnice.

Interpelacije slov. poslancev. Poslanec dr. Lav. Gregorec je v besedah interpeliral pravosodnega ministra, ali mu je znano, kako se pri sodiščih v Mariboru, Celovcu in Marenbergu nastavljajo skoro izključno nemški uradniki in kako sta se na čuden način nastanila v Ljutomeru in Železni Kaplji nemška notarja ter zahteval od njega pojasnila in opravičenja. Dalje so štajarski drž. poslanci interpelovali, zakaj je bila v Celju in Mariboru cesarjeva zahvala „Mojim narodom“ razglašena samo v nemščini. Poslanca Spinčič in Laginja sta interpelovala radi postopanja oblastnih na Primorskem.

Nagodba. Ministri Thun, Dipauli in Kaizl pojdejo v Budimpešto, da se posvetujejo z ogersko vlado o nagodbenem provizoriju, ker nagodbene predloge v nobenem parlamentu ne bodo rešene pravočasno.

Občinske volitve v Gradcu. V sredo je volil prvi razred. Tudi tu so zmagali Wolfovci s 691 do 705 glasovi. Patrijotična stranka je dobila 94 do 114 glasov. Tekom dni prirede zmage pijani „Heilovci“ veliko „Siegesfeier“. 18. oktobra se bode obč. svet konstituiral. Županom bode izvoljen prejšnji župan dr. Fr. Graf.

Čehi so ustanovili svoje „Katoliško politično društvo za Dunaj in Dolenjo Avstrijo“.

Socijalni demokratje v Nemčiji so imeli začetkom tega meseca svoj strankarski shod v Berlinu. Vdeležilo se ga je 250 oseb, mej njimi 56 soc. demokratičnih drž. poslancev iz Nemčije.

Kreta. Velevlasti so zahtevale od turške vlade, da morajo turški vojaki tekom jednega meseca zapustiti Kreto in da se mora vkroevanje vojakov začeti najkasneje v 14 dneh. Dosedanje čete velevlasti se na Kreti pomnože. Francoska odpošlje 800 mož, ne da bi čakala sultanovega odgovora.

Domače novice.

Osebnosti. V Ljubljani so pokopali v tork višenjskega župnika č. g. Mateja Kljuna. — Č. g. dr. Jož. Debevec je nastopil službo suplenta na tukajšnji nižji gimnaziji. Uči filologijo. — Nadučitelj v Kamniku g. Fr. Spintre je imenovan za glavnega učitelja na učiteljski v Kopru. — Kanonično vmeščena sta bilo č. g. Simon Ažman na župnijo Studenec in Vaclav Vondrašek na župnijo Ambrus.

„Slovenski list“ stopil je v zadnje četrtletje tekočega leta. Od podpore č. g. naročnikov je odvisno, koliko se bode list ob novem letu razširil. Prosimo, da vsi naročniki tekom prihodnjega tedna store svojo dolžnost, da si bodemo vedeli uravnati. Nabirajte novih naročnikov! Slovenci, podpirajte naš neodvisni list tudi z zanimivimi dopisi! Zahtevajte „Slovenski List“ po vseh gostilnah in kavarnah!

Kako se Slovenci — ubijamo! Pametna misel je bila, ko so nekateri agilni drž. poslanci v katol. narodni stranki pričeli akcijo za opozicijo. To gibanje imelo je lep efekt. Seveda je to trlo „Narodovo“ „narodno dušo“, da je pričela ruvati. A vzlic temu je imel ta korak katol. narodnih drž. poslancev velevažne in gotovo za nas dobre posledice. Mi smo že videli naše poslance v duhu, da pribore uspehov naši narodni stvari na strani vladne večine, ali pa kot neustrašene borilce za narodna in ljudska prava v opoziciji. Druge poti za poslance ni. Ali kar poslanci dobrega zasnujejo, pa „Narod“ in „Slovenec“ iz strankarstva podirata. Tudi pisava „Slovenčeva“ v imenovanju dr. Ferjančiča ministrom nam ne ugaja. Tako jeden ubija Povšeta, drugi Ferjančiča, oba pa veljavo slovenske delegacije. Naše mnenje o slovenskih ministerskih kandidatih je to-le: delegacija poslancev, če že res dobimo ministra, ima določevati ministerske kandidate v svojem internem delokrogu, pri tem pa naj naših narodnih zahtev ne pozabi, ker te so prve, potem naj se še-le govori o — ministrih.

Dopis g. Fr. Grafenauerja, dež. poslanca koroškega, katerega je priobčil v „Slov. Listu“, je napravil v „Narodni tiskarni“ utis bombe. Dosedaj so izvenkranjski Slovenci radi po strani zabavljali o zgrešeni narodni politiki na Kranjskem, naravnost ožigosati korupcijo, v katero je dr. Tavčar zavodil narodno stranko, si pa ni nihče upal. Dež. poslanec Grafenauer je prvi, ki je „Narodovi“ klikli oči v oči povedal nekaj gorkih, a resničnih. Kdor hoče, da bode kedaj drugače, mora Grafenauerjevo odločnost odobravati. „Narod“ je takoj v soboto reagoval na dotični dopis, ozmerjaje Grafenauerja za pobožnega orglarja, (zakaj neki ne pove Malovrh svojega prvotnega poklica?) „ki nima niti najmanjšega povoda vtikati se v ljubljanske razmere, posebno zategadelj ne, ker mu primanjkuje duševnih zmožnostij in potrebne razsodnosti.“ Ljubljanski prvaki so tako visoki, da jih nihče ne sme kritikovati, če pišejo tudi največje budalosti. Korošce, Štajarce in Primorce pa sme kritikovati Malovrh, ter jih psovati s „klerikalci“, kadar store kak korak, ki se ne zлага z luteransko-nemškutarskimi nazori „Narodovimi“. Kar se godi v Ljubljani, to izvenkranjskim Slovencem ni nič mari — to „narodno“ načelo o slovenskem središču postavlja radi svoje slabe vesti „Slov. Narod“! Če se potem začuje klic „proč od Ljubljane“ — mu tudi ni prav. Kaj hoče torej? „Narod“ hoče, da bi vsi Slovenci ležali v prahu pred terorizmom Tavčarjeve garde ter si še v posebno čast šteli, da se jim zasmehujejo njihova slovenska načela z besedo in z dejanji. Kdor tega noče, kdor povzdigne svarilni glas, temu se ne odgovarja z dokazi, da je „farška gonja“, ljubeznivenje z Nemci, propaganda za luteranstvo in paganstvo potrebno na Kranjskem, ampak pobije naj se ga s psovkami, ako pa s tem ne gre, pa še z zavijanjem resnice. In tako je zavil „Narod“, da je g. Grafenauer pisal v „Slov. Listu“: „da Korošci rajše poginejo, nego da bi živeli s pomočjo ljubljanske inteligence.“ G. Grafenauer je, obsojajoč „Narodovo“ kliko in nje „narodne“ nazore pisal dobesedno tako-le: „Mi koroški Slovenci rajši brez take inteligence umrjemo, nego s tako inteligenco živimo.“ To je bil skrbčega rodoljuba obupen klic ob dejstvu, da je „Narod“ ravnokar zmetaval krščanstvo in Slovencem priporočal paganstvo. V obsodbi take paganske inteligence ni Grafenauer sam, nego za njim stoje vsi Slovenci, ki še niso izgubili svojih poštenih krščanskih in narodnih nazorov.

V občinskem svetu ljubljanskem se je dne 5. t. m. sklenilo: V hvaležen spomin na

Njeno Veličanstvo cesarico Elizabeto in držeč se preblagih intencij Nj. V. presvetlega cesarja Frančiška Josipa I. se določi za dobo 10 let, to je od šolskega leta 1899/1900 do vštete šolskega leta 1908/1909 letni znesek 200 gld. kot podpora za deklice, ki se žele v umetnih ženskih ročnih delih ali v kaki pomožni stroki povspeti do višine sedanjega časa. Pravico do te podpore, ki se podeljuje za vso učno dobo, imajo absolventinje tukajšnje strokovne šole za umetno vezenje in čipkarstvo, ki vstopajo na dunajsko strokovno šolo za umetno vezenje ali v kako drugo jednako šolo. Pri oddaji podpore imajo v Ljubljano pristojne prosilke prednost pred drugimi kranjskimi prosilkami. Mestnemu magistratu se naroča, da vse potrebno ukrene glede finančijne strani te podpore, glede obvestila visoke c. kr. deželne vlade in glede vsakoletnega razpisa. Zanimiva debata se je unela v uredni nivelu na Rimski cesti. Videlo se je, da je obč. svetnika Žužka najbolj bolelo, da je zadnji „Slov. List“ dal duška raznim pritožbam hišnih posestnikov. Obč. svet. Lenče je priporočal stavbinskemu uradu vestneje delovanje. Župan Hribar je odgovoril, da so marsikaj krivi tudi obč. svetniki, kar je res — sosebno pri nadzoru del, od strani članov stavbinskega odseka. Potrdil je župan, da je dala kranj. stavb. družba za dela na Rimski cesti (kaj pa na Bleiweisovem ringu?) premalo delavcev, kar se popolnoma strinja z našimi očitani glede prijetnega položaja obč. svetnikov kot družbenih akcijonarjev pri nadziranju teh del. Radi tega se je v posebni interpelaciji, posvečeni „Slov. Listu“, razjezil še obč. svet. Zabukovec. Župan je moža potolažil s tem, da je imenoval pisavo „Slov. Listu“ nekvalifikovano. Nas prav veseli, da smo s svojo pisavo dosegli nekaj uspeha, kvalifikacijo mestnih stavbinskih del pa bode izvršilo meščanstvo, ki že sedaj obsoja niveliranje kot skrajno nerodno in nečuvno.

Peticije za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani so tačas najbolj umestne. Na razna vprašanja, kako naj bi naše občine sestavile prošnje za vseučilišče in nadsodišče, navetujemo naslednja obrazca.

1.) za vseučilišče:

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje!

Odbor občine je v svoji seji dne izrekel (soglasno) prepričanje, da je ustanovitev vseučilišča v Ljubljani za Slovence in tudi druge narode na jugu Avstrije živa potreba, in je zategadelj sklenil, prositi visoko c. kr. vlado, da čim preje izposluje takšno vseučilišče.

Ta sklep si usoja predložiti v najblagohotnejše uvaževanje udano podpisano županstvo.

Županstvo v

(Pečat)

(Podpis)

2.) za višje deželno sodišče v Ljubljani:

Visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje!

Odbor občine je v svoji seji dne izrekel (soglasno) prepričanje, da je ustanovitev višjega deželnega sodišča v Ljubljani vsaj za Slovence na Kranjskem, Spodnjem (slovenskem) Štajarskem in na Koroškem v pravosodnem in gospodarskem oziru nujno potrebno, in je zategadelj sklenil, prositi visoko c. kr. vlado, naj blagovoli poskrbeti, da se čim preje ustanovi takšno višje deželno sodišče v Ljubljani.

Ta sklep si usoja predložiti v najblagohotnejše uvaževanje udano podpisano županstvo.

Županstvo v

(Pečat)

(Podpis)

Repertoire sloven. gledališča. Jutri v nedeljo se bo pela opera „Aida“ četrtič, da se omogoči poset te velike opere tudi izvenljubljskim — zlasti gorenjskim — Slovencem. V tork se bodeta igrali jednodejanki „Povratek“ (hrvat.) in „Sama mej seboj“ (nem.) ter se bo pela opereta „Čarobne gosti“ (franc.). V četrtek, 13. t. m. se bo prvič pela „Stara pesem“, dramatična romanca v 1. dejanju in 3 slikah. 18. in 21. t. m. pa bo gostovala gospa Zofija Borštnikova iz Zagreba v ulogah „Marija Stuart“ in „Fedora“.

Slovensko gledališče in slovensko delavstvo. Gospod urednik! V Vašem cenjenem listu se je izrazila iz delavskih krogov želja, naj bi intendantca posredovala pri deželnem odboru, da se naj bi popolnoma nepotrebne lože ob balkonskih sedežih odpravile, namesto njih pa povečala galerija. Intendantca povsem pritruje mnenju, da so širši sloji slovenskega naroda vsled ponesrečene zgradbe našega gledališča naravnost izključeni iz tega prevažnega kulturnega zavoda, ki naj bi bil v prvi vrsti vzgajališče narodovo, ne pa kaka predprava imovitejših krogov. Intendantca dram. društva je zato v zadnjih letih opetovano, a vedno brez uspešno prosila visoki deželni zbor, naj bi se odpravile neukusne lože v drugem nadstropju, katerim se je že nadal priimek „mevterge“. Pri nedeljskih predstavah se često zgodi, da velika množica preprostega naroda ne dobi vstopa, ker je galerija mnogo premajhna in ne more vsakdo zmagati dražje vstopnine v parterju ali v prvih balkonskih vrstah. Stojišče na galeriji je vsled neznosne vročine in ker se z istega jako slabo vidi, navzlic pičli ceni 10 kr. vedno prazno. Kakor povedano, je intendantca že davno in opetovano storila vse tiste korake, katere nasvetuje Vaš dopisnik, in je pred leti nadinžener g. profesor Hraske izdelal že nekak načrt. Ker pa so bile poprave proćunjene na okoli 10.000 gld. in ker bi tudi deželi odpadel dohodek gorenjih lož, je ostalo vse pri starem. Žal, da tudi sedaj ni upanja, da se bo nasvetovana reforma kaj kmalu uresničila. — Opomba uredništva: Tudi mi smo mnenja, da bode ostalo vse pri starem, dasi se je o stvari že pred leti govorilo. Sprožili smo zadevo, da popolnoma ne zaspi. Ko bi imel referat o gledališču kak slovenski odbornik — kar bi pa pri znani delavnosti sedanjih dež. odbornikov bilo jako težko — in ne dr. Schaffer, bi se za stvar, ki je za slovensko gledališče nujna brigal in odredil, da se izgotovi primernejši načrt, nego je morda oni prof. Hraskega!

Dopolnilna deželno-zborska volitev v volilni mestni skupini Kranj-Škofjaloka namestu pokojnega poslanca Globočnika je razpisana na 26. oktobra t. l.

Javna predavanja v „Slovenski krščansko-socialni zvezi“ v Ljubljani so se zopet pričela. Pretekli četrtek je bilo prvo predavanje v zimskem tečaju. Predaval je g. Gostinčar o pomenu javnih predavanj. O tem, kako jih primerno gojiti, razvila se je zanimiva debata. Pri hodnje velezanimivo predavanje je v veliki dvoradi „Katoliškega Doma“ v torek 11. t. m. ob 1/2 8. uri zvečer. Predaval bode slovenski arhitekt g. Plečnik, ki si je s svojimi deli na dunajski jubilejni razstavi v avstrijskem umetniškem svetu zagotovil častno mesto. Kakor znano, je gosp. Plečnik tudi mojster originalne „Zvezine“ zastave. Nadejamo se, da bode velenadarjeni mladi slovenski umetnik imel ogromno poslušalcev.

Žrebanje ljubljanske efektne loterije je bilo 4. oktobra. Glavni dobitke v vrednosti 50.000 kron je zadela srečka: serija 8617 št. 82. Dobitki se bodo izročevali proti oddaji prvotnih srečk pri tukajšnjem magistratu od 10. oktobra naprej ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne. Izven Slovenskega so največ sreč kupili bratje Hrvatje, mnogo se jih je pokupilo v Bosni, kjer se je odlikovala sosebno duhovščina, potem slede Ogrji, ki so pokupili baje okoli 80.000 srečk, za njimi so Poljaki, Nemci, odlikoval se je Dunaj, nesramno sta pa pokazala svojo nemško prenapetost Gradec in Kočevje, potem slede Čehi. Ljubljanski urarji so se g. županu pismeno zahvalili, da ni niti jednega dobitka naročil pri njih. G. župan je rajše tri g. učitelje na občinske stroške poslal v tujino nakupovat dobitke. Srečk je bilo dovoljenih 1.000.000, prodalo se jih je nad 700.000.

Ljubljanske srednje šole. Na ljubljanskih gimnazijah je letos 923 učencev in sicer na višji 654, na nižji 269. Na višji gimnaziji imajo vzporednice vsi razredi, na nižji le prvi trije! — Tukajšnje višjo realno obiskuje letos 415 učencev.

Nemška godba v Ljubljani. Čudno se to sliši in vender je res. Ljubljanski Slovenci nimamo svojega orkestra, Nemci pa so si v „Lai-bacher Bicycleclubu“ ustanovili orkester močan 30 godcev. Kako bi sličen slovenski orkester poveljeval slovenske slavnosti. Naj bi se s podvojeno pridnostjo nadaljevale priprave za slovensko godbo v Ljubljani!

Otvoritev gospodinjske šole c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani bode 15. oktobra t. l. s primerno slovesnostjo.

Nove razglednice. Za družbo sv. Cirila in Metoda so izdale litijske Slovenke razglednice s podobo biskupa Strossmayerja in njegove katedrale. — G. A. Turk knjigovez v Ljubljani pa je založil velike razglednice, na katerih se vidi Ljubljana z ljubljanskega grada. Isti založnik je izdal tudi razglednice Šmarne gore. Oboje bi bile sicer jako lepe, da ni tisek tako nejasen. Izšle so razglednice na korist Prešernovega spomenika.

Občinski zastop občine Prevoje je sklenil v svoji seji dne 25. sept. 1898., da se v spomin prežalostne smrti Nje Veličanstva presvitle cesarice Elizabete, služi dne 19. nov. 1898. leta maša zadušnica, katere se ves občinski zastop udeleži, in da se v isti namen ta dan razdeli mej občinske reveže svota 25 gld. V tej seji so se sklenili tudi resoluciji glede ustanovljenja c. kr. višjega sodišča in slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ti resoluciji so se odposlale gosp. državnim poslancem. — *Kaj pa sosedne občine? Na nože!

Birma na Dolenjskem. Knezoškof dr. Jeglič je te dni na Dolenjskem birmoval 3847 otrok.

Na Brezji se bodo jutri v novem samostanu slovesno nastanili oo. frančiškani. Cer-kveni govor in sv. mašo bode imel knezoškof dr. Jeglič.

Sadna razstava na I. mestni šoli. Kakor lansko leto obsorej je priredilo vodstvo I. mestne šole v Komenskega ulicah sadno razstavo, ki je vsakemu, kdor se zanima za plemenito sadje-rejo, vsak dan la vpogled.

V Beli Peči je 5. oktobra zjutraj krog 1/2 9ih v tovarni nastal požar, ki jo je vso uničil. Vnel se je bajda od bližnje peči petrolej, s katerim so mazali stroje. Sreča, da so se obvarovala sosednja poslopja, gostilna v Stücklu itd.

Drobne novice. Slovenski otroški vrtec se bode skoro otvoril v Devinu. — Na Primskovem pri Kranju je bilo novo šolsko poslopje blagoslovljeno pretekli četrtek. — V Trstu so spustili 4. t. m. v morje vojno ladijo „Karol VI.“. — Znani celjski razgrajč Oechs je bil danes teden štirinajstič sodnijsko kaznovan.

Ustanove za železničarje. Kakor druga leta bode tudi letos naslednje ustanove se podelile in sicer: 1.) ustanova iz avst. železniškega podpornega zaklada, 2.) ustanova Matija viteza Schönerer-ja, 3.) ustanova Morica barona Königswarter-ja, 4.) ustanova iz zaklada avst. železničarskih invalidov. Ustanov je deležno ubožno službe nezmožno osobje avstrijskih železnic, katero ima malenkostno pokojnino, ali pa živi brez pokojnine, kakor tudi ubožne in zapuščene vdove takega osobja. Natančni pogoji ustanovnih pisem so pri načelnistvu postaje (južni kolodvor) v pregled, kamor naj se vlagajo tudi dotične prošnje.

Občinski pečat na Brezovici pri Dobu je samonemški. Sramota! Gospod župan, popravite, česar v svoji brezbriznosti niso storili vaši predniki!

Krčmarjem in trgovcem z vinom na Kranjskem naznanjamo, da se jim ni potreba bati pritja na Goriško po vino. Govorili smo nedavno z nekim vinskim trgovcem s Kranjskega, kateri je nam pravil, da se ljudje boje pritja na Goriško po zadnjih izgredih, ker mislijo, da bi jih Italijani napadli. Oni, ki pridejo po vino, nimajo z Italijani nič opravila, pač pa samo s Slovenci v mestu in na deželi, kjer ni Italijanov. Strah je torej nepotreben, brez skrbi naj pridejo kakor navadno — in naši ljudje jim postrežejo dobro. — „Soča.“

Demonstracije proti Italijanom. Pretekli teden je bilo v Trstu obsojenih radi znanih demonstracij okoli 30 oseb na več tednov zapora. Vsi obsojenci so Labi oz. Nemci in sicer Tržačani,

avstrijski Furlani in jeden — laški podanik. Pri demonstracijah so upili „Fora gli Italiani!“ Ta obravnava je pokazala, da Slovenci niso pričeli z izgredi ter je pošteno osmešila interpelacijo laških državnih poslancev. Je pač še nekaj Lahov, ki si s polnimi želodci iz Avstrije ne žele v deželo polente.

Iz goriške nadškofije se nam piše: Kakor beremo v listih, imenovan je dekanom stolnega kapitelja Alojzij Tomsig, katehet na mestni dekliški šoli. Privatni patronat ima Montecucculi, Lah. Razume se samo po sebi, da Lah bo Laha imenoval. Nekateri so mnenja, da mej prosilci je najsposobnejši ta. Znan je kot dober katehet. Ob svojem času je bil konkurent dr. H. Z., ko je šlo za katehetsko službo na goriški realki. Napravil je menda izpit za realko prav dobro. — To imenovanje je prineslo ne majhno prese-nečenje v slovenskem taboru. Na glasu je pri Slovencih, da je zagrizen Lahon. Nekateri zopet trdijo, da temu ni tako. V dokaz temu navajajo to, da gori imenovani je prednost dal Slovencu, ko je bil izbran v komisijo, pred katero sta polagala izpit Slovenec T. in Z. Lah za katehetsko skušnjo na goriški vadnici. V dotični komisiji sta sedela poleg Tomšiča še dva druga Laha, ki sta preveč očitno potegovala se za Laha, dasi ta ni znal slovenskega jezika.

Darovi. „Slov. Listu“ so poslali: Na ženi-tovanju g. Ivana Pipa z gđ. L. Tavčarjevo v Ljubljani nabrala gđ. Lucinka Šarc 6 gld. 50 kr. Polovico dobi družba sv. Cirila in Me-toda, polovico pa „Naša straža“. — Č. g. Matej Trepal, semeniški duhovnik v Celovcu, za „Našo stražo“ 2 gld.

Društva.

Dijaška kuhinja v Kranju. Tekom preteklega šolskega leta je dobivalo hrano v „Di-jaški kuhinji“ 79 dijakov. Izdalo se je 15.296 kosil (po 11 kr.) in 14.817 večerij (po 6 kr.) skupaj 30.113 obedov. Prejemkov je bilo 2735 gld. 79 kr., izdatkov 2632 gld. 11 kr. Pre-bitek 103 gld. 68 kr. Ker se je letos gimnazija v Kranju razširila v višjo gimnazijo, so potrebe „Dijaške kuhinje“ znatno narasle. Blagi dobrot-niki slovenske mladine naj ji ne odtegnejo ra-dodarnih rok ter naj se je spominjajo ob vsaki priliki.

Novi društvi. V Šoštanju snujejo pevsko društvo. — Gasilno društvo se bode ustanovilo v Rovtah nad Logatcem.

„Slovensko zidarsko in tesarsko društvo“ ima svoj redni občni zbor jutri ob 2. uri popo-ludne v „Ferlinčevem“ steklenem salonu.

V „Kranjsko hranilnico“ v Ljubljani se je meseca septembra vložilo 376.754 gld., vzdig-nilo pa 516.718 gld. Če bi se ljudstvo po deželi vstrajnejše podučevalo, kam naj ulaga svoj denar, bi se še več vzdignilo.

Slovenski denar na Goriškem. Goriška ljudska posojilnica je imela letos do konca septembra 957.000 gld. prometa; „Zadruga“ pa ga je imela v prvem letu svojega obstanka 386.000 gld. Do konca leta bode prometa v obeh zavodih nad 1.800.000 gld.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 25. avgusta do konca septembra poslali: Gdč. Franjica Šmid na Gašteju pri Kranju iz društvenega nabiralnika 5 gld. — Harambaša iz Rajhenburga nabral na shodu na Kumu pri hajducih 2 gld. — Il. bistrška-trnovska moška podružnica po g. Kr. Hodniku 25 gld. — Č. g. Jožef Zelnik, župnik v Čemšeniku, 2 gld. — Gospa Matilda Sebenikar na Rakeku 5 gld. — Slavna posojilnica v Cerknici 10 gld. — Gosp. Vinko Poljanec, bogoslovec v Celovcu, nabral pri cesarski slavnosti Bralnega društva v Po-dovincih 12 gld. — Podružnica v Komnu na Krasu po č. g. dekanu Lukežiču 1 gld. — Po-družnica na Greti pri Trstu 32 gld. 67 kr. — Podružnica za Tolsti Vrh in okolico 16 gld. — Mala družba pri č. g. dekanu Lavrenčiču v Šmartinu pri Litiji 6 gld. — Iz nabiralnika Sla-parjeve gostilne v Lukovici 5 gld. — G. abitu-rijent Fr. Kimovec 4 gld. 10 kr., nabrane na izletu cerkljanskih pevk pri g. A. Mejaču v Ko-mendi. — Slavno uredništvo „Slovenskega Lista“

zbirko 20 gld. 82 kr. — G. Anton Mežan, gostilničar na Studencu, iz nabiralnika 50 kr. — Podružnica „Gorenjska Dolina“ v Kranjski Gori 77 gld. 33 kr. — G. Fran Lavtižar, učitelj v Kamni Gorici, 1 gld. kot mesečna doneska za september in oktober a 50 kr. — Kamniška ženska podružnica po blagajničarici gđc. Reziki Karolnikovi 64 gld. s prošnjo, „da bi se vender že enkrat ljubi Bog usmilil tlačenih Slovencev“. — Stanovitne požrtvovalnosti pa prosi vse blage Slovence:

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

„Giro-konto“ ali tekoči račun je otvorila. Splošno kreditno društvo v Ljubljani, vsem svojim članom s 1. oktobrom t. l. Določila kakor tudi položnice se dobivajo brezplačno v pisarni. Na ta način si more vsaki imetelj giro-konto računa naročiti plačila brez stroškov, kakor tudi sam denar vlagati vsaki dan, in vzdigniti vsaki dan, ali nakazati na poljubni naslov in kraj. Ni toraj treba imeti denarja doma, vrh tega se mu takoj obrestuje in ni potrebno na razne kraje denar sam pošiljati, temveč le izdati nakaznico. V deželah, kjer je trgovstvo zelo razvito, kakor n. pr. na Angleškem, regulirajo se računi skoraj izključno po čekih brez denarja. Vsaki trgovec, obrtnik tudi notarji, advokati in zasebniki imajo svoj „Giro-konto“ pri banki, tje da vsaki dan svoj denar in si nakaže poravnane svojih terjatev na banko, kakor tudi poravna svoje račune tem potom. Banka pa obremeni enega, drugemu pa upiše na dobro ali mu pa izplača v gotovini, n. pr. mesečne in druge plače uradnikom itd. Ker to ni le zelo praktično, ampak tudi pomenljivi napredek trgovske omike po slovenskih pokrajinah, pozdravljamo z veseljem ta pričetek in želimo, da se pridružijo temu podjetju vsi domači sloji.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru 1898 je 114 strank uložilo 26.613 gld. 62 kr.; 77 strank vzdignilo 17.440 gld. 70 kr.; 23 strankam se je izplačalo posojil 13070 gld.; stanje ulog 521.346 gld. 83 kr.; denarni promet 79.179 gld. 59 kr.

Mestna hranilnica v Novem Mestu. V mesecu septembru 1898 je 155 strank vložilo 46.309 K. 2 h.; 111 strank vzdignilo 43.292 K. 17 h.; toraj več vložilo 3016 K. 85 h. 16 posojil se je izplačalo 17.300 K.; stanje vlog 1.093.047 K. 10 h.; denarni promet 195.206 K. 10 vinarjev.

Razne stvari.

Sv. oče je zložil lepo pesem o smrti naše cesarice ter jo cesarju poslal ob njegovem godu.

Princezinji Gizeli bode sv. oče podaril zlato rožo čednostij.

V spomin cesarici bodo Hrvatje zgradili „Elizabetin dom za slepa dekleta“.

Dva nova slovanska časopisa. Poročali smo že, da bode pričel v Pragi profesor na češkem vseučilišču dr. Lubor Niederle izdajati: „Vestnik slovanskych starožitnosti.“ V te publikacije se vsprejemajo sestavki pisani v vseh slovanskih jezikih, v francoščini in nemščini. Prvi zvezek tega znamenitega dela nam je ravnokar došel ter se peča z najnovejšimi deli in preiskovanji slovanskega starinoslovja, narodoslovja, jezikoslovja in stare naše zgodovine. Zvezek ima na 135 straneh izborne ocene. Ocenjujo se tudi Kosovi, Kunšičevi in Pajkovi sestavki, letopisi „Slovenske Matice“ in slovanska „Izvestja“. Spisala sta te sestavke J. Kunšič in V. Levec v slovenščini. Naročnina naj se pošilja knjigotržnici „Bursik & Kohout v Pragi.“ Prvi zvezek velja 1 gld. 60 kr. — V založbi F. Šimačka v Pragi bode pričel izhajati „Slovansky přehled“, zbornik vesti, dopisov in člankov o sedanjem življenju vseh slovanskih plemen. Okolu njega so se zbrali so-trudniki iz vsega slovanskega sveta. Tudi Slovenci so zastopani med njimi. Naročnina mu je na leto 3 gld. 20 kr. Urednik je Adolf Černý.

„**Alpský Věstník**“. Organ českého odboru slovinskeho alpského družstva. Tretja številka označenega lista izšla je uprav te dni z razno-vrstno turistiško vsebino. Na prvi strani piše

dr. Chodounský o izletu češkega odbora na Triglav in druge gore v julijskih alpah. Sestavek je pisan jedernato in se odlikuje s svežim humorjem. Dr. Stan Prachenský opisuje svoje ture v salcburških alpah. Razun teh člankov je v listu še več manjših sestavkov in notic. Ta list je velikega pomena na dejstveno zbližanje Slovencev in Čehov. Tudi naše mnenje je: „Se znáváme se, a vzájemne seznani přinese užitek oběma narodům.“

Dunajski jubilejni razstavi silno prede. Govori se, da bode otvorjena tudi drugo leto, da se s tem odškoduje veliko število tistih, ki so se vdeležili akcije z namenom napraviti lep dobiček, a jim sedaj grozi — krah. Razstave češkega naroda v Pragi so vedno bogatejše, nego dunajske, in vender se vedno končajo ne samo z moralno, nego tudi z materijelno zmago.

Židovska nesramnost. Neki poljski list poroča: „Soproga bankirja J. v Lvovu je čitala nekje, da se pariške dame, ki hočejo dolgo ohraniti lepoto, kopljejo v mleku. To poskuša sedaj tudi ona. Vsako jutro zgodaj se pripelje pred bankirjevo hišo mlekarški voz necega židovskega liferanta. Sluge neso posode z mlekom v kopelj, kamor pride debela bankirka kopat se za četrt ure. Po kopelji gre bankirka še nekaj časa spat, sluge pa stočijo mleko zopet nazaj v posode in mlekarški voz se odpelje v mesto na trg, kjer se proda vse mleko. Bankirka plača za „posojeno“ mleko 2 gld. na dan.“

Cecilija Carnot, vdova predsednika francoske republike, katerega je umoril anarhist Cesario, je umrla v Parizu na kapi. Bila je zelo popularna žena.

Ruski spomenik na Gotthardu se je odkril v spomin na ruske vojake, ki so l. 1799. šli v boj pod poveljstvom generala Suvarova.

Kolumbove kosti bodo prepeljali iz Havane v Granado.

V Lisaboni se je vršil te dni svetovni časnikarski kongres. Sklenilo se je v Parizu ustanoviti šolo za žurnalističski naraščaj. Slovenci na kongresu seve niso bili zastopani. Prihodnje leto bode kongres s Rimu.

Ruski car dobi 10 milijonov frankov, določenih v oporoki nekega Noebela za onega, ki izvrši največje delo za svetovni mir. Mejnarodna mirovna liga, ki ima nalog izvršiti oporoko, bode priznala carju to delo.

Najnovejše vesti.

Iz državnega zbora. Osma seja se je vršila včeraj čisto mirno. Obstrukcije ni več, in vsled tega kaže zbornica nekako dolgočasno lice. Nadaljevala se je razprava o povikšanji plače državnim slugam. Govorila sta poslanca Ressel in Biellohlavek za predlogo in zahtevala nujno rešitev, a prehitel ju je poljak Pientak, ki je odločno zahteval v imenu svojega kluba, da mora biti letá predloga v 8 dneh rešena. Ko je še glasni Axmann priporočal predlogo, sklenila je zbornica, da se debata o tem vprašanji konča. Generalni govornik bode govoril v prihodnji seji. Pred ko se je pričela zborniška razprava so se volili razni odseki. Od slovenskih poslancev so bili voljeni in sicer: vitez Berks, Šuklje in dr. Laginja v nagodbeni odsek; Vencajz v imunitetni odsek; Einspieler in Pogačnik v peticijski odsek in dr. Gregorčič, Perič in Spinčič v legitimacijski odsek. Načelnik nagodbenega odseka je Bilinski, Slovenski minister to je zdaj zlato tele okrog katerega plešejo poklicani in nepoklicani kandidati. Povšeta imenuje „Slovenec“, — grofa Coronini-ja zahtevajo goriški Slovenci, — dr. Ferjančič-a in baron Berks-a naglaša spretna časnikarska spletkarija, in čudno — o najspretnjšem slovenskem parlamentarcu dvornem svetniku Šuklje-ju ne govori nikdo! Med željami in dejansko izvršitvijo je pač velik korak. To je gotovo, da so danes še vsi ministri sedeži stalno zasedeni, in da se nikdo ne misli umakniti. Opomniti je še, da znano Berksovo izjavo o „Slov. Narodu“ izmed slovanskih poslancev ne odobrujejo samo dr. Ferjančič, Šuklje in Robič. — Barwinski, Povše, Vu-

kovič so bili včeraj pri Thunu in so mu v posebni spomenici izročili zahteve „Zveze“. Thun je dejal, da izpolni vse kar je obljubil. Sicer pa mora naše želje še „študirati“. Res lep odgovor. Finančni minister je pritrdil poročevalcu kvotne deputacije Beeru, naj Ogerska k skupnim izdatkom plača 38%. Liberalni dunajski listi napadajo vladu radi odprave davka na kongruo. Prihodnja seja drž. zbora bode v četrtek 13. t. m.

Politično oporoko Vašatega so našli. V pismu na volilce, ostro napada sedanjo politiko Mladočehov.

Stojalovski toži člana gosposke zbornice kneza Saphieha, in urednika „Dziennika Polskega“ ker sta mu očitala, da ima zveze z Rusi.

Osebnosti. G. Janko Rajar je imenovan upraviteljem mestne klavnice v Ljubljani. — Za župnijo Višnjo Goro je prezentovan gosp. Konrad Tekster, župnik na Colu. — Župnija Col je razpisana. — G. Anton Medved pride kot kapelan v Trnovo v Ljubljani. — Gosp. Fr. Ferjančič iz Trnovega k sv. Jakobu. — G. Viktor Steska, kaplan pri sv. Jakobu je imenovan za škofovega kapelana. Novomašnik g. Fr. Podobnik gre kot kapelan v Mirno Peč. — G. Ant. Lutman, goriški Slovenec, pride v Velike Lašče, kot načelnik postaje.

V Celovcu so zaprli za tri tedne gimnazijo, ker se v knezoškofjskem „Marijanišču“ epidemično razširjajo ošpice.

Listnica uredništva. Raznim gg. dopisnikom: Prihodnjič!

Otvorjenje samostana oo. cistercijanov.

Stičina 4. oktobra. (Izvirni dopis).

Preteklo je 114 let, da naša Stičina ni videla take slavnosti, kakeršno smo imeli danes. Od blizu in daleč je prihitelo veliko gospode in ljudstva, da se vdeleži vpeljanja „belih menihov“ v cerkev, katera že davno ni bila tako polna kakor ta dan. Znano je, da je to največja cerkev v ljubljanski vladikovini in da za nekaj metrov njena dolgost presega še stolnico ljubljansko. — Pred 10. uro se mej znonjenjem in petjem psalmov prikaže iz samostana dolga vrsta povabljenih gostov in duhovščina v sredi novodošli konvent oo. cistercijanov, za njimi njih p. n. opat o. Avguštin in naš knez vladika dr. Anton Jeglič v pontifikalijah, obdan od prelatov in nekaj stolnih kanonikov; za njimi pa uradništvo na čelu mu g. okrajni glavar Gril v Litiji in stičinski g. deželosodni svetnik Jenčič. Vso to oficijelno procesijo sprejme obširni presbiterij. Po pozivu sv. Duha stopi na leco presvetli nadpastir Anton Bonaventura sam v pontifikalijah ter v dobro uro trajajočem govoru pojasni vernikom pomen današnjega dne. V uvodu pove, kako se je v 12. stoletju začel tu samostan, ki je bil drugi v Avstriji ter iz Rain-a pri Gradcu dobil prve menihe, še ob življenji njih ustanovnika sv. očaka Bernarda. Omenja, kako so stiški menihi skozi vsa stoletja delili veselje in žalost z narodom slovenskim, osobito pa so bili njega zaščitniki za turških vojsk. Ob sekularizaciji za Jožefa II. padel je tudi ta samostan. — in še le danes po preteku 114 let se izroča zopet svojemu prvotnemu namenu. Potem pojasnjuje ta namen oo. cistercijanov kakor sploh meniškega življenja, ki ima svoje središče v evangeljskih svetih ter se vojskuje zoper poželenje oči, mesa in napuh življenja. Presvetli omenja, da bo oo. menihom od začetka težavno, ker še niso večji slovenskemu jeziku in tako ne morejo še ljudstvu nuditi vsega na leci, v spovednici, na bolniški postelji, v šoli, kar je njih poklic; a tudi te težave bodo z marljivim učenjem slovenščine kmalo premagali ter ljudstvu postali to, kar mora biti katoliški duhovnik — prijatelj in svetovalec v dušnih pa tudi v časnih zadevah. K sklepu se spominja visoki govornik Onega, čegar imendan slavé avstrijski narodi — cesarja Franca Jožefa I., kateri je v sporazumu s papežem Levom XIII. dovolil „belim menihom“ naseliti se pri tej cerkvi. Pozivlja narod k goreči molitvi za vladarja — tako dobrotlivega, a toliko skušanega, kateri se mora tako rekoč uprav pokoriti za grehe svojih

Slovenskemu čutu primerno je Presvetli pozval mej gosti navzoče pevce, da naj zaori i slovenska pesem, ki je mogočno odmevala po dvorani. Bog daj, da bi bila „belim menihom“ in vsej Dolenjski oznanovalka lepše bodočnosti. — Kjer je bilo ta dan šumno veselje, vlada zdaj že tihi mir redovnega žitja.

IV. Oni sluge, kateri imajo stanovanje za-
stoj, dobijo le polovico obične aktivne doklade.
To prikrajšanje aktivne doklade pa se ne zgodi
v slučaju, ako jim je stanovanje radi službe od-
kazano. Predpisi glede uradne obleke ali mesto
nje denarne odškodnine se pridržujejo odred-
benim potom. Pri prvi uvrstitvi v posamezne
plačilne razrede naj velja načelo, da ne sme
dobiti noben sluga manjše v pokojnino uračun-
ljive plače, kakor jo je dobival predno je stopil
novi zakon v veljavo. Ako bi imel po sedanjem

Opomba. Prispevski naj se blagovolijo za zdaj vpo-
siljati blagajniku »Zaveze«.

„Slovenski List“ se prodaja v Štefeti prodajalnici pred škofijo in Podrekarjevi prodajalnici na sv. Jakoba trgu. Posamezne številke so po 8 kr.

Ravnokar je izšla knjiga

Elizabeta

cesarica avstrijska umorjena v Genevi.

Knjiga ima 4 podobe; krasno podobo cesarice, dalji napad in umor, pogreb in morilno orožje.

Krasna knjižica je mladini in odraslim v trajen spomin blage cesarice.

Stane 12 kr. s pošto 14 kr.

100 knjižic 10 gld. franko odposlane. — Gospodom trgovcem primerni rabat. 87 (2—2)

Naroča se pri

Ivan Bonaču
v Ljubljani.

VIZITNICE

priporoča
J. Blasnikova tiskarna.

Primarij dr. Vinko Gregorič

odpotoval za čas 86 (2—2)

od 1. do 30. oktobra.

Odvetniškega koncipijenta

išče 85 (2—2)

dr. Josip Furlan,
advokat v Ljubljani.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glina te snovi

od najprostejših do najfinejših ružave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — 8 (52-25)

Zoper slabokrvnost

Železnato vino

kemične analize

odličnih strokovnjakov

kateri so v

železnatem vinu

lekarja

Piccoli-ja v Ljubljani

zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljše spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek. (b)

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, slohe (suhe) in bolehave otroke.

Cena politerski steklenic 1 gld.

Svarilo! P. n. občinstvo se opozarja, da se v trgovino na brezvesten način spravlja China-železnato vino, katero nima ni trohice železa v sebi ter je s koseniljo pobarvano. Tako vino nima nobene zdravilne veljave, pa ga tudi koseniljina primes ne stori za dijeteljno sredstvo.

„Narodni dom.“

P. n. slavnemu občinstvu si dovoljujem uljudno naznaniti, da prevzamem z dnem 8. t. m.

restavracijo in kavarno

v „Narodnem domu“. 89 (1—1)

Potrudil se bodem, postreči slavnemu občinstvu z najboljšimi jedili in pijačami in skrbel za točno postrežbo ter prosim mnogoštevilnega obiska.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Mayr.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečistiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

86 (24—19)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

„Delniška družba za žganje kave na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim patentovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi
vsi
neprecenljivi
sestavni deli
neskrčeni in

drugič:

pridobi kava,
po tem načinu
žgana, v
velikanski meri
na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izjav najslovitejših kemikov potrjuje zgoraj navedene trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama prepriča, ako jo kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko kilo gld. 2.20,

Java „ „ 1.80,

San Paolo „ „ 1.60.

75 (12—9)

Jeglič & Leskovic

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjino!

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

74 (11—11)

Sv. Petra cesta šte. 34. Ljubljana.

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6.

poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izdelovanje jermenarskih in sedlarskih proizvodov, katera ukusno, trpežno in ceno izdeluje.

Ravno tam velika zaloga različnih konjskih oprem in sedlov, popolne jezdne opreme itd.

Izdelovanje jermen za stroje in mline. — Vse poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

Zunanja naročila se vestno in točno izvršujejo.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Dvorni trg hiš. šte. 3

sprejema in izplačuje

88 (3—2)

hranilne uloge

vsak dan

obresti 4½% polumesečno in 4% od dneva vložitve do dneva vzdige.

V tekočem računu (Giro konto) se računajo obresti po:

3% za 10 dni

3½% „ 20 „

4% „ 30 „

Rentni davek plača društvo samo.

Poštna nakaznica, položnice in pojasnila brezplačno v pisarni ali po pošti.